

VEILIGHEIDSBELEID OBS Plataanschool

Plataanschool, Leeuwarden, maart 2022

Joop Boomsma

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Een veilige school	3
3. Eisen Inspectie.....	4
4. Wat doet de school feitelijk aan veiligheid	5
Pestprotocol	6
Gedragscode.....	6
Brandveiligheid.....	6
Fysiek en verbaal geweld	6
Kindermishandeling of geweld.....	6
Protocol Kindermishandeling (Friese meldcode)	7
Incidentenregistratie	7
Bedrijfshulpverlening	7
Verzekeringen.....	7
5. Preventie:	7
Fysieke en sociale veiligheid.....	7
Wapenbezit	8
6. Regelgeving	8
7. Aansprakelijkheid	9
De individuele leerkracht	9
De leerling	9
8. Klachtenregeling.....	9
9. Seksuele intimidatie	10
10. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	10
11. Evaluatie	14
12. Bijlage.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1. Inleiding

In de afgelopen jaren is steeds meer aandacht gekomen voor veiligheid op scholen. Het gaat dan niet alleen om het feit dat leerlingen, ouders en onderwijspersoneel veilig zijn op school, maar er zich ook veilig voelen.

In dit plan leest u hoe IKC Plataan werkt aan een zo groot mogelijke veiligheid in en rond het gebouw van de school.

Het doel van schoolveiligheidsbeleid:

Duidelijkheid creëren naar alle betrokken partijen;

Een leesbaar document dat gemakkelijk te vinden is en nageslagen kan worden door leerkrachten en ouders als er vragen rijzen over hoe zaken geregeld zijn.

Verantwoording kunnen afleggen naar ouders, bestuur en inspectie.

2. Een veilige school

Allereerst gaat het daarbij om de fysieke veiligheid. Middels een regelmatige risico-inventarisatie, een plan van aanpak, het naleven van wettelijke veiligheidsbepalingen, en het maken van afspraken met leerkrachten, kinderen en ouders al dan niet naar aanleiding van incident- en ongevallenregistratie wordt hieraan gewerkt.

Hierbij moet worden aangetekend dat een school nooit volledige veiligheid herbergt. Kinderen moeten zich kunnen ontwikkelen en hebben daarbij uitdaging nodig zeker op plaatsen als een gymzaal en een speelterrein. Kinderen willen de grenzen kunnen verkennen van hun mogelijkheden. Als ieder risico wordt uitgesloten, is de uitdaging afwezig en doe je kinderen tekort. Naast deze fysieke veiligheid is ook sociale veiligheid belangrijk.

Op een veilige school voelen leerlingen zich thuis. Ze komen graag naar school en voelen zich serieus genomen door de leraren. Leerlingen op een sociaal veilige school pesten niet, en dragen vanzelfsprekend geen wapens bij zich. De school tolereert geen discriminatie en seksuele intimidatie. De school heeft een pestprotocol, vertrouwenspersoon en er is een klachtenregeling.

Ook werkt de school samen met o.a. het wijkteam en zo nodig met de (wijk)politie.

De school gaat bestaand sociaal onveilig gedrag tegen, maar voorkomt dat gedrag ook door een actieve, positieve stimulering van sociaal gedrag door het invoeren van gedragsregels, het toepassen van de uitgangspunten van de kanjertraining, het gedragsdocument en door onderwijs dat is afgestemd op de mogelijkheden van de leerling.

Het veiligheidsbeleid van de school is niet alleen bedoeld om leerlingen een veilige plek te bieden. Personeelsleden hebben vanzelfsprekend ook recht op een veilige omgeving. Geweld tegen medewerkers is ontoelaatbaar.

De verantwoordelijkheid voor een veilig schoolklimaat ligt primair bij de school zelf. Zij moeten zorgen voor een veilige (leer)omgeving voor personeel en leerlingen. Wettelijke maatregelen zijn een sluitstuk op het veiligheidsbeleid dat de school voert. De onderwijsinspectie ziet toe op de naleving van de wettelijke regels. OBS Plataanschool verantwoordt zich middels haar veiligheidsbeleid.

3. Eisen Inspectie

Monitoring door school is uitgangspunt

Na een overgangperiode van een jaar zijn de wettelijke eisen voor sociale veiligheid met ingang van het schooljaar 2016/2017 onderdeel van het toezicht van de inspectie. Scholen hebben in dit kader een zorgplicht en deze houdt in dat elke school ervoor moet zorgen dat:

- een veiligheidsbeleid wordt gevoerd
- monitoring plaatsvindt van de veiligheidsbeleving van leerlingen
- er een coördinator en aanspreekpunt is voor sociale veiligheid

De inspectie ziet toe op de naleving en krijgt toegang tot de monitorgegevens van de school. Uitgangspunt is de monitoring door de school. Als deze op tekorten wijst, is het van belang dat de school maatregelen neemt voor verbetering.

Het toezicht van de inspectie is aanvullend op de verantwoordelijkheid en taak van het schoolbestuur voor het in kaart brengen van de beleving van de sociale veiligheid en voor het nemen van verbetermaatregelen indien nodig.

Instrumenten voor monitoring

Scholen zijn vrij in de keuze van het instrument waarmee ze de sociale veiligheid willen monitoren, zolang dat aan de wettelijke eisen voldoet. In de wet staat aan welke eisen de monitoring door de school moet voldoen. Samengevat komt het erop neer dat de monitoring jaarlijks moet worden uitgevoerd en een representatief beeld van de school moet geven.

De PO-Raad en VO-Raad werken aan aanpassing van Vensters voor Verantwoording, zodat scholen zich via dit programma kunnen verantwoorden.

Toezicht op hoofdlijnen

De inspectie beoordeelt of het veiligheidsbeleid van de school voldoende is en let er daarbij vooral op of een school de veiligheidsbeleving van leerlingen monitort en (als dat nodig is) maatregelen neemt tot verbetering. In de wet is geregeld dat een school de monitoringsgegevens aan de inspectie beschikbaar stelt.

Toezicht in stappen

De informatie van de school over de sociale veiligheid van leerlingen speelt dus een belangrijke rol, en de inspectie sluit daar zoveel mogelijk bij aan. Het toezicht doorloopt drie stappen, afhankelijk van de situatie en eventuele risico's.

Stap 1: Monitoring

De school monitort periodiek de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Als deze op tekorten wijst, treft de school verbeteringen. De inspectie stelt jaarlijks vast of de school monitort. Dit blijkt uit de (getotaliseerde) gegevens die de school aan de inspectie beschikbaar heeft gesteld.

Als de school (a) monitort en er geen risico's zijn, of (b) als er risico's zijn én de school passende maatregelen neemt voor verbetering, is er geen verdere aandacht van de inspectie nodig. [Lees meer over de monitoring sociale veiligheid.](#)

Stap 2: Zo nodig: inspectie vraagt nadere informatie

Als uit stap 1 naar voren komt dat (a) de school niet monitort of dit onduidelijk is, of (b) de school monitort maar er risico's zijn én onduidelijk is of de school voldoende maatregelen neemt voor verbetering, vraagt de inspectie het bestuur om nadere informatie. Dit kan schriftelijk of in een gesprek met het bestuur.

Stap 3: Zo nodig: inspectie doet onderzoek

Als uit stap 1 naar voren komt dat (a) de school niet monitort en er (aanwijzingen voor) risico's zijn, of (b) de monitoring van de school ernstige risico's laat zien, of (c) de verbeteringen (nadat stap 2 heeft plaatsgevonden) onvoldoende zijn en de situatie niet verbetert, kan de inspectie besluiten over te gaan tot nader onderzoek.

Hoe oordeelt de inspectie?

De inspectie beoordeelt de situatie als onvoldoende als het bestuur onvoldoende invulling geeft aan de wettelijke zorgplicht voor sociale veiligheid vanwege het ontbreken van een adequaat veiligheidsbeleid.

Dat is het geval wanneer uit het onderzoek (zie stap 3) blijkt dat sprake is van onvoldoende sociale veiligheid of ernstige risico's én de school daar in haar veiligheidsbeleid onvoldoende op reageert. Ook als de monitoringsinformatie om een adequaat veiligheidsbeleid te voeren ontbreekt, voldoet de school niet aan de wettelijke eisen.

Het onderwerp sociale veiligheid is één van de onderwerpen die aandacht krijgt in de vernieuwde werkwijze van de inspectie en is daarin één van de standaarden van kwaliteit.

Naleving zorgplicht

De wet is ingegaan per 1 augustus 2015. Handhaving van de nieuwe wettelijke eisen vindt plaats met ingang van schooljaar 2016/2017.

De inspectie doet momenteel ervaring op met de [vernieuwing van het toezicht](#), dat in 2017 uitgangspunt van het inspectietoezicht zal zijn. De inspectie betreft hierbij ook de recente aanpassingen in de wettelijke eisen voor kwaliteit op het terrein van sociale veiligheid en schoolklimaat.

4. Wat doet de school feitelijk aan veiligheid

Pestprotocol

Om de veiligheid van leerlingen en leerkrachten zo veel mogelijk te garanderen en preventief incidenten of vervelende situaties te voorkomen, heeft de school een pestprotocol en een veiligheidsbeleidsplan opgesteld. De plannen zijn geplaatst op de website en het digitale ouderportaal van de school.

Intimiderend of pestgedrag door medeleerlingen, personeel of ouders binnen de schoolorganisatie wordt niet getolereerd. Als dit wel voorkomt doen we er alles aan om dit met spoed te beëindigen.

Gedragscode

Leerkrachten houden zich aan de onderstaande gedragscode en zien erop toe dat deze wordt nageleefd:

- Geen misbruik maken van macht
- Geen seksueel getinte aandacht geven
- Geen discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, of op welke grond dan ook
- Een ander niet fysiek of psychisch aanvallen of bedreigen
- Een ander niet negeren
- Geen eigendommen van een ander vernielen of verstoppen
- Geen mening aan een ander opdringen
- Niet binnendringen in de persoonlijke levenssfeer van een ander
- Een respectvolle houding ten opzichte van elkaar hebben

Brandveiligheid

Jaarlijks wordt het schoolgebouw gecontroleerd op brandveiligheid. Na een inspectie wordt ieder jaar een Plan van Aanpak (ARBO) vastgesteld en zo nodig verbeterpunten uitgevoerd op het gebied van brandveiligheid, algemene veiligheid van het gebouw en het plein, arbeidsvoorwaarden ter bevordering van het klimaat en het welzijn van de leerlingen en de leerkrachten. De school doet ieder jaar onderzoek naar de veiligheidsbeleving van de leerlingen en personeelsleden.

Fysiek en verbaal geweld

We accepteren geen verbaal en/of fysiek geweld richting leerlingen, personeel en ouders. In situaties waarbij sprake is van fysiek geweld richting leerlingen, personeel of ouders neemt de school contact op met Proloog en wordt er aangifte gedaan bij de politie en wordt er melding gemaakt bij de vertrouwensinspectie.

Kindermishandeling of geweld

Voor klachten over seksuele intimidatie, seksueel misbruik, ernstig psychisch of fysiek geweld kunnen ouders contact opnemen met:

- Meldpunt vertrouwensinspecteurs, 06-55281810 of mail naar htuning@ziggo.nl
- Veilig thuis telefoonnummer: (0800 2000)
- Advies- en Steunpunt Huiselijke Geweld (ASHG) telefoonnummer: (0900) 567 56 78.

Protocol Kindermishandeling (Friese meldcode)

Het Nederlands Jeugd Instituut heeft een landelijke meldcode kindermishandeling ontwikkeld. Deze code beschrijft de rol van beroepskrachten en geeft richtlijnen voor het handelen in situaties of bij vermoedens van kindermishandeling. Op basis van deze meldcode zijn voor het primair onderwijs in opdracht van het ministerie van OCW voorbeeldprotocollen opgesteld hoe te handelen bij huiselijk geweld, mishandeling, verwaarlozing en seksueel misbruik.

Incidentenregistratie

Incidenten (ongelukken en gebeurtenissen waar de veiligheid mogelijk in het geding kwam) worden door de school geïnventariseerd en geanalyseerd.

Bedrijfshulpverlening

De Arbowetgeving schrijft voor dat iedere organisatie bedrijfshulpverleners moet hebben. In de schoolgids staan de namen van de leraren vermeld die zijn opgeleid tot bedrijfshulpverleners. Deze collega's worden regelmatig getraind om in geval van nood te kunnen inspringen en zaken op te pakken, die dan moeten worden geregeld. Ieder jaar oefent de school ook de ontruiming van het gebouw in geval van een noodsituatie. De bedrijfshulpverleners houden dan toezicht op de juiste gang van zaken. Daarnaast hebben zij kennis van zaken betreffende EHBO.

Verzekeringen

Proloog heeft een verzekering afgesloten voor leerlingen, onderwijspersoneel en medewerkers, waaronder ouders/verzorgers en medewerkers tussenschoolse opvang die in opdracht van de school activiteiten ten behoeve van de school verrichten. Het gaat om een ongevallen-, reis- en aansprakelijkheidsverzekering.

5. Preventie:

Fysieke en sociale veiligheid

Kinderen zijn onder toezicht van leerkrachten. De voor de school geldende afspraken gelden altijd ook in de diverse pauzes. Kinderen gaan niet van het terrein af. Alleen als er een begeleider mee gaat en dit is overlegd met de directie kan hier van afgeweken worden.

We hebben een goed en veilig gebouw met regelmatig onderhoud van verbandtrommels en technische apparatuur en installaties;

Er is een ontruimingsplan dat ieder jaar wordt uitgevoerd;

Er is een brandmeld installatie met een overzichtelijk schema en dagboek;

Een gecertificeerd bedrijf test een aantal keer per jaar de brandalarmapparatuur;

Er is een gebruikersvergunning voor school i.v.m. brandveiligheid en milieuwetgeving;

In de school zijn onderhoudsafspraken gemaakt met de gemeente t.a.v. legionella-bestrijding;

Er zijn onderhoudscontracten t.a.v. speeltoestellen in de speelzaal;

Kinderen mogen op school niet skeeleren, waveboarden en steppen. T.a.v. ander en nieuw mee te nemen speelgoed wordt naar inzicht gehandeld;

Er zijn goed opgeleide en gecertificeerde bedrijfshulpverleners;

Er wordt verkeersonderwijs gegeven. Tevens is er in de groepen 7 en 8 een verkeersproef. Groep 7 theoretisch en groep 8 praktisch;

De Kanjertraining (sociaal emotionele methode) wordt wekelijks ingezet in de klas. Dit bevordert de vaardigheden rondom sociale ontwikkeling;

Twee maal per jaar vult de leerkracht het sociaal emotioneel leerlingvolgsysteem "Viseon" in en neemt passende maatregelen n.a.v. het resultaat;

In iedere klas hangen de schoolregels op een duidelijk herkenbare poster en worden de omgangsregels opgesteld, door de klas, die gelden voor de klas;

Ieder schooljaar wordt er in de groepen 6 t/m 8 de vragenlijst "Veiligheid leerlingen" en voor de medewerkers de vragenlijst "sociale veiligheid" m.b.v. het WMK afgenomen. De rapporten worden geanalyseerd en interventies uitgezet in de praktijk.

Wapenbezit

Het is verboden wapens mee te nemen naar school. Dat geldt voor alles wat door de wet is verboden. Meestal zal het niet om feitelijke wapens gaan, maar om dingen waar anderen mee te verwonden zijn. Wat in die zin een wapen is, is ter beoordeling aan de leerkracht. Op overtreding staan sancties. Zo nodig wordt de politie ingeschakeld; Het is verboden lucifers of aanstekers mee te nemen naar school; Ouders die gevaarlijke situaties waarnemen, nemen daarover contact op met de leerkracht of de directie; Er is een aanname-, schorsings- en verwijderingsbeleid (in te zien via de website en digitale ouderportaal) Dit beleid wordt jaarlijks doorgenomen met het team.

6. Regelgeving

Scholen hebben te maken met huisvestingseisen uit de volgende regelgeving:

De Arbo-wet. De eisen daarin zijn onder andere gericht op een verantwoorde inrichting van het gebouw, omgang met gevaarlijke stoffen, brandveiligheid en algemene veiligheid;

Het landelijk Bouwbesluit van het Ministerie van VROM. Dit richt zich op regels voor nieuwbouw en verbouw, maar ook op bestaande gebouwen. Ook voor schoolgebouwen zijn er regels opgenomen. De gemeentelijke bouwverordening. De richtlijnen daarin verschillen per gemeente.

Het Ministerie van Onderwijs vaardigt géén richtlijnen meer uit voor voorzieningen in schoolgebouwen. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van primair en voortgezet onderwijs.

7. Aansprakelijkheid

Wanneer een leerling onder schooltijd een ongeval krijgt, is het afhankelijk van de omstandigheden waaronder het ongeluk gebeurde om te bepalen wie hier nu aansprakelijk voor gesteld kan worden. Als het ongeval op het terrein van de school gebeurt, kunnen verschillende partijen aansprakelijk zijn: De school, een leerkracht of een leerling. In deze gevallen schakelt Proloog een adviseur in om het ongeval met verzekeringsmaatschappijen af te handelen.

De grootste verantwoordelijkheid op het gebied van veiligheid van leerlingen ligt bij de school zelf. Deze verantwoordelijkheid houdt in dat de school zich aan een aantal regels en wetten houdt op het gebied van veiligheid. Een belangrijke wet op het gebied van veiligheid is de Arbo-wet en het daaruit volgende Arbo-besluit. Als de school de wet overtreedt, en dit heeft een ongeluk tot gevolg, dan kan de school hiervoor aansprakelijk worden gesteld. Als een kind individueel en zonder begeleiding het schoolterrein af moet, zijn daar vooraf afspraken over gemaakt met de ouders.

De individuele leerkracht

De leerkracht werkt mee aan het veiligheidsbeleid van de school, onder meer door het opvolgen van bepaalde veiligheidsinstructies. Als een leerkracht hiervan afwijkt en er gebeurt toch een ongeluk, dan bestaat de kans dat de leerkracht hiervoor persoonlijk aansprakelijk wordt gesteld.

De leerling

Leerlingen hebben de plicht actief mee te werken aan het realiseren van een veilige school, vb. wat betreft het opvolgen van bepaalde veiligheidsinstructies. Als een leerling het veiligheidsbeleid frustreert (vb. het moedwillig gevaarlijk omgaan met gymtoestellen), en er gebeurt daardoor een ongeluk, dan kan de leerling hiervoor aansprakelijk worden gesteld. Overigens kan de leerling NIET worden vervolgd voor overtreding van de Arbo-wet.

8. Klachtenregeling

Waar gewerkt wordt, maakt men fouten. Dat is op scholen niet anders.

Ouders zijn welkom bij de groepsleerkracht om problemen en/of klachten te bespreken en samen naar een goede oplossing te zoeken.

Wanneer er met de leerkracht niet tot een goede oplossing gekomen kan worden, wordt de klacht voorgelegd aan de schooldirecteur. Hij bespreekt het probleem/klacht met alle betrokkenen en in goed overleg wordt naar een oplossing gezocht.

Als ouders/verzorgers niet tevreden zijn over de manier waarop het probleem/klacht door de schoolleiding is opgelost, kan contact opgenomen worden met het stafbureau van Proloog en kan desgewenst een klacht ingediend worden.

[De klachtenregeling van Proloog](#) is te vinden op de website van Proloog .

In de klachtenfolder zijn ook de namen en adressen van de vertrouwenspersonen en de Landelijke Klachten Commissie opgenomen voor het geval de klacht niet naar tevredenheid is opgelost.

De klachtenregeling en de klachtenfolder liggen op school ter inzage.

9. Seksuele intimidatie

Op 28 juli 1999 is de wetwijziging bestrijding van seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs in werking getreden.

De wet bevat een aangifteplicht voor het bevoegd gezag (schoolbestuur) en een meldplicht voor het personeel bij een zedenmisdrijf. Het gaat in de wet om strafbare vormen van seksuele intimidatie en seksueel misbruik: zedenmisdrijven, zoals ontucht, aanranding en verkrachting, gepleegd door een medewerker van de onderwijsinstelling jegens een minderjarige leerling.

Schoolbesturen die vermoeden dat er sprake is van een geval van ontucht met een minderjarige leerling door een personeelslid, moeten contact opnemen met een vertrouwensinspecteur. Als uit overleg met de vertrouwensinspecteur blijkt dat het een redelijk vermoeden betreft moet het schoolbestuur aangifte doen bij Justitie. Voorafgaand aan de aangifte, moet de school aan de ouders van desbetreffende leerling en aan de (mogelijke) dader melden dat tot aangifte wordt overgegaan. Om de drempel om een vertrouwensinspecteur in te schakelen zo laag mogelijk te houden, heeft deze zelf geen aangifteplicht.

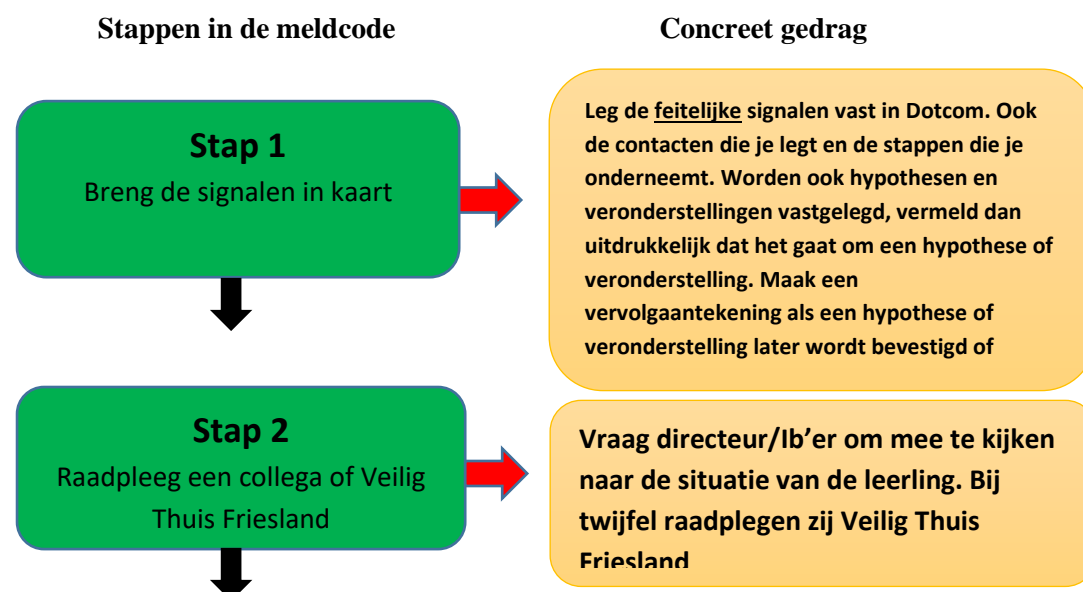
Het personeelslid dat weet heeft van een seksueel misdrijf heeft een meldingsplicht richting schoolbestuur.

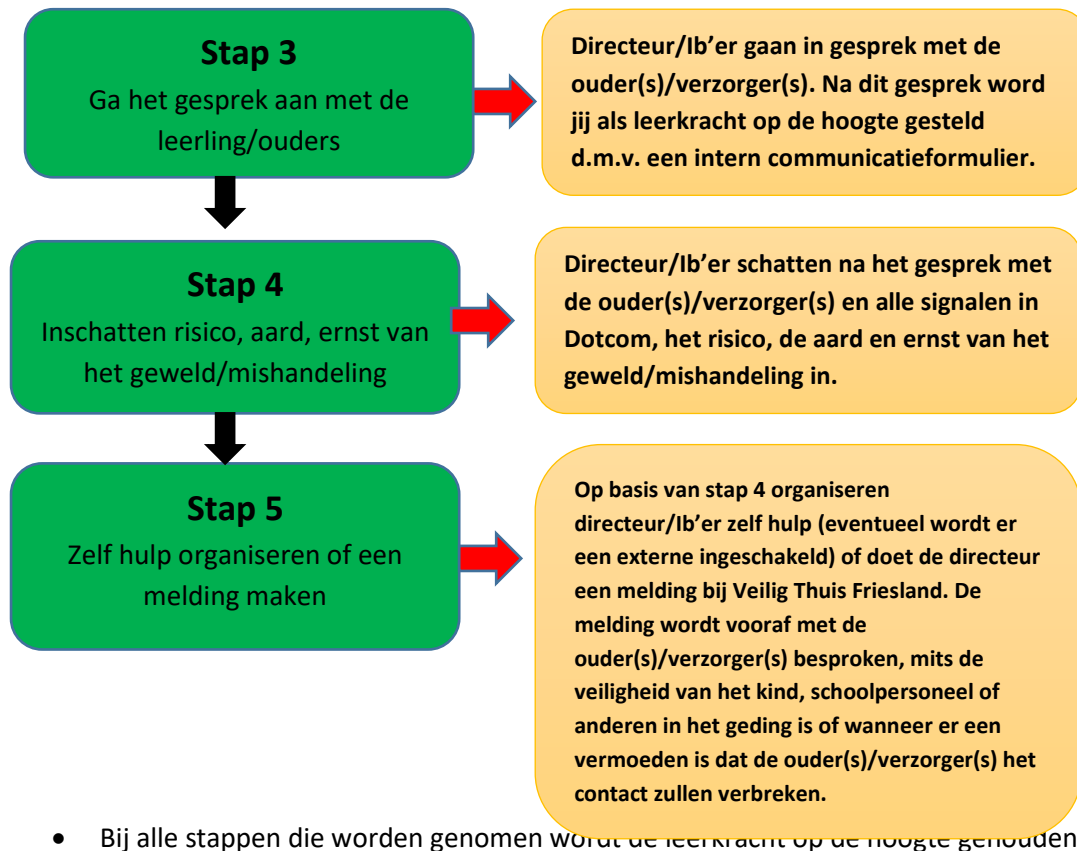
Wat doet de leerkracht met signalen van ouders en/of kinderen? Hij/zij probeert zich op discrete wijze te laten informeren en neemt contact op met de directie van de school. Deze laat zich desgewenst adviseren door de vertrouwensarts en in overleg wordt gehandeld.

10. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Als leerkracht, kun je te maken krijgen met slachtoffers van huiselijk geweld of kindermishandeling. Dat brengt altijd schrik en zorg met zich mee. Daarom is de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ontwikkeld. Vanaf 1 juli 2013 zijn beroepskrachten vanuit de rijksoverheid verplicht deze meldcode te gebruiken bij signalen van geweld.

Beleid: Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling (april, 2017)

Signalenlijst kindermishandeling (4-12 jaar)

Lichamelijk welzijn

- Blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij - , krab - , en bijtwonden
- Groeiachterstand
- Te dik
- Slecht onderhouden gebit
- Regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
- Kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
- Oververmoeid
- Vaak ziek
- Ziektes herstellen slecht
- Kind is hongerig
- Eetstoornissen
- Achterblijvende motoriek
- Niet zindelijk op de leeftijd dat het hoort

Gedrag van het kind

- Timide, depressief

- Weinig spontaan
- Passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- Apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- In zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- Labiel
- Erg nerveus
- Hyperactief
- Negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- Negatief lichaamsbeeld
- Agressief, vernielzucht
- Overmatige masturbatie

tegenover andere kinderen:

- Agressief
- Speelt weinig met andere kinderen
- Wantrouwend
- Niet geliefd bij andere kinderen

tegenover ouders:

- Angstig, schrikachtig, waakzaam
- Meegaand, volgzaam
- Gedraagt zich in het bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

tegenover andere volwassenen:

- Angst om zich uit te kleden
- Angst voor lichamelijk onderzoek
- Verstijft bij lichamelijk contact
- Angstig, schrikachtig, waakzaam
- Meegaand, volgzaam
- Agressief
- Overdreven aanhankelijk
- Wantrouwend
- Vermijdt oogcontact

overig:

- Plotselinge gedragsverandering

- Gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- Slechte leerprestaties
- Rondhangen na school
- Taal –en spraakstoornissen

Gedrag van de ouder

- Onverschillig over het welzijn van het kind
- Laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- Troost het kind niet
- Geeft aan het niet meer aan te kunnen
- Is verslaafd
- Is ernstig (psychisch) ziek
- Kleedt het kind te warm of te koud
- Zegt regelmatig afspraken af
- Houdt het kind vaak thuis van school
- Heeft irreële verwachtingen van het kind
- Zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie

- Samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
- Sociaal isolement
- Alleenstaande ouder
- Partnermishandeling
- Gezin verhuist regelmatig
- Slechte algehele hygiëne

Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijk welzijn

- Verwondingen aan geslachtsorganen
- Vaginale infecties en afscheiding
- Jeuk bij vagina of anus
- Pijn in bovenbenen

- Pijn bij lopen of zitten
- Problemen bij plassen
- Urineweginfecties
- Seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind

- Drukt benen tegen elkaar bij het lopen
- Afkeer van lichamelijk contact
- Maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- Extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- Zoekt seksuele toenadering tot volwassenen

De signaallijst is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben. Hoe meer van de genoemde signalen het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

11. Evaluatie

Eens per jaar zal het beleidsplan Veiligheid besproken worden in de medezeggenschapsraad.

Hierbij zal besproken moeten worden in hoeverre afspraken toereikend zijn. Middels de incident- en ongevallenregistratie zullen wellicht aspecten toegevoegd moeten worden. Dit protocol is opgesteld in maart 2018.

De MR heeft met dit protocol ingestemd tijdens de vergadering van .....

